

**Comisia pentru muncă, familie
și protecție socială**

Nr. XXVII/141/07.10.2024

RAPORT

la

**Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea art.78 alin (4 indice 3) din
Legea nr.448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu
handicap, republicată, cu completările și modificările ulterioare (L424/2024)**

În conformitate cu prevederile Regulamentului Senatului, republicat, **Comisia pentru muncă, familie și protecție socială**, prin adresa nr. **L424/2024**, a fost sesizată de către Biroul permanent al Senatului, în vederea dezbaterii și elaborării raportului, asupra **Propunerii legislative pentru modificarea și completarea art.78 alin (4 indice 3) din Legea nr.448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu completările și modificările ulterioare**, inițiată de Popescu Ion-Dragoș - senator Neafiliat; Poteraș Cosmin-Marian - senator Neafiliat; Benga Tudor-Vlad - deputat Neafiliat; Cambera Oana-Alexandra - deputat Neafiliat; Chichirău Cosette-Paula - deputat Neafiliat; Ichim Cristian-Paul - deputat Neafiliat; Lupu Andrei-Răzvan - deputat Neafiliat; Polițeanu Mihai-Laurențiu - deputat Neafiliat; Prunean Alin-Costel - deputat Neafiliat; Solomon Adrian - deputat PSD; Teniță Dragoș-Cătălin - deputat Neafiliat.

Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare modificarea alin. (4³) al art.78 din Legea nr.448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu completările și modificările ulterioare, în sensul că atât activitățile de vânzare, cât și activitățile de intermediere desfășurate de o unitate protejată autorizată înființată în cadrul organizațiilor persoanelor cu handicap se fac numai pentru produse/servicii oferite de către o altă unitate protejată autorizată, dacă aceste produse/servicii sunt realizate prin propria activitate a persoanelor cu handicap angajate.

Consiliul Legislativ a transmis **avizul favorabil** cu nr. 771/18.07.2024.

Consiliul Economic și Social a transmis **avizul favorabil** cu nr. 4485/10.07.2024.

Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități a transmis un aviz favorabil, iar Comisia pentru antreprenoriat și turism a avizat negativ.

Guvernul României, prin Punctul său de vedere, transmis cu nr.7257/05.08.2024, **susține** adoptarea propunerii legislative.

În conformitate cu prevederile art.63 din Regulamentul Senatului, republicat, la dezbaterile asupra proiectului de act normativ, au participat reprezentanți ai Ministerului Muncii și Solidarității Sociale.

În ședința din data de **07 octombrie a.c.**, membrii Comisiei pentru muncă, familie și protecție socială au hotărât, cu **unanimitate de voturi**, întocmirea unui **raport de admitere** cu amendamente admise, care se regăsesc în Anexa nr. 1 la prezentul raport și amendamente respinse, care se regăsesc în Anexa nr.2.

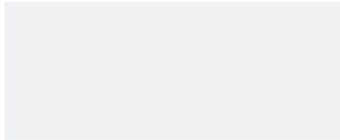
În consecință, Comisia pentru muncă, familie și protecție socială supune spre dezbateră și adoptare, plenului Senatului, **raportul de admitere cu amendamente admise și amendamente respinse și propunerea legislativă**.

În raport cu obiectul de reglementare, propunerea legislativă face parte din categoria legilor **organice** și urmează a fi adoptată în conformitate cu prevederile art.76 alin.(1) din Constituția României, republicată.

Potrivit art.75 alin.(1) din Constituția României, republicată, și ale art.92 alin.(7) pct. 2 din Regulamentul Senatului, republicat, **Senatul este primă Cameră sesizată.**

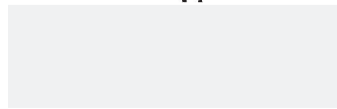
Președinte,

Senator Ion ROTARU

Secretar,

Senator Laura GEORGESCU

Amendamente ADMISE

la

Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea art.78 alin (4 indice 3) din Legea nr.448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu completările și modificările ulterioare - L424/2024

Nr. crt.	Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap	Textul propunerii legislative L424/2024	Amendamente	Observații
1.		Titlu: Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea art.78 alin (4 indice 3) din Legea nr.448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu completările și modificările ulterioare	Titlul se modifică astfel: „Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap”	Amendament de tehnică legislativă
2.		Articol unic. – La articolul art.78 alin (4 ³) din legea nr.448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1 din 3 ianuarie 2008,	Partea introductivă se modifică după cum urmează: „Articol unic. – Legea nr.448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1 din 3 ianuarie 2008, cu modificările și completările	Amendament de tehnică legislativă

Nr. crt.	Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap	Textul propunerii legislative L424/2024	Amendamente	Observații
		cu modificările și completările ulterioare, se modifică și va avea următorul cuprins:	ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:"	
3.	<p>Art. 78</p> <p>(4¹) Fac excepție de la prevederile alin. (3) lit. b) unitățile protejate înființate în cadrul organizațiilor persoanelor cu handicap care pot desfășura și activități de vânzări/intermedieri, cu condiția ca minimum 75% din profitul obținut să fie destinat programelor de integrare socioprofesională pentru persoanele cu handicap din organizațiile respective. Aceste unități au obligația prezentării unui raport financiar la fiecare început de an, din care să rezulte cum au fost utilizate fondurile obținute prin activitatea comercială.</p>		<p>1. La articolul 78, alineatul (4¹) se abrogă.</p>	<p>Acest alineat este similar cu alin 4², diferența e că alin. 4¹ se referă la unități protejate în general, iar alin. 4² se referă doar la unități protejate autorizate. Acest lucru creează confuzie în interpretarea legii. Prin urmare trebuie eliminat alin. 4¹, pentru a nu permite interpretări de tipul că se poate vinde/ intermedia orice produs și serviciu, mai ales că alin 4³ face referire doar la alin 4², nu și 4¹.</p> <p>Autor amendament: senator Cristian Bordei</p> <p>Amendament adoptat cu majoritate de voturi</p>
4.			<p>2. La articolul 78, alineatul (4³) se modifică și va avea următorul cuprins:</p>	Amendament de tehnică legislativă

Nr. crt.	Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap	Textul propunerii legislative L424/2024	Amendamente	Observații
		(4 ³)Activitățile de vânzări și/sau intermediari prevăzute la alin. (4 ²) se referă numai la produse și/sau servicii realizate parțial sau integral prin activitatea proprie a persoanelor cu handicap angajate și oferite de către o altă unitate protejată autorizată potrivit dispozițiilor prezentei legi.	Text nemodificat	
5.	<p>Art.78</p> <p>(5) Monitorizarea și controlul respectării prevederilor art. 78 alin. (2) și (3) se fac de către organele fiscale din cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală.</p>		<p>3. La articolul 78, alineatul (5) se completează după cum urmează:</p> <p>„(5) Monitorizarea și controlul respectării prevederilor art. 78 alin. (2) și (3) se fac de către organele fiscale din cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală.</p> <p>Procedura de verificare și control a unităților protejate autorizate și a celor care achiziționează produse și/sau servicii realizate prin activitatea proprie a persoanelor cu handicap angajate în unități protejate autorizate se stabilește prin ordin comun al ministrului muncii și solidarității sociale și al ministrului finanțelor publice.”</p>	<p>Consider că este necesar să fie adăugată responsabilitatea realizării unei proceduri de control comune pentru a preveni situații de vânzare/intermediere "mascată" de produse și servicii care nu sunt realizate de către unitățile protejate autorizate prin implicarea persoanei cu dizabilitate. Sau vând pentru deducere pe cota pe dizabilitate produse și servicii aferente unor coduri CAEN care nu sunt autorizate pe unitate protejată.</p> <p>Autor amendament: senator Cristian Bordei</p>

Nr. crt.	Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap	Textul propunerii legislative L424/2024	Amendamente	Observații
				Amendament adoptat cu unanimitate de voturi
6.	<p>Art. 81, alin. (2)</p> <p>(2) Unitățile protejate pot fi:</p> <p>a) cu personalitate juridică;</p> <p>b) fără personalitate juridică, cu gestiune proprie, sub formă de secții, ateliere sau alte structuri din cadrul operatorilor economici, instituțiilor publice ori din cadrul organizațiilor neguvernamentale, care au angajate minimum 3 persoane cu handicap, reprezentând cel puțin 30% din totalul angajaților structurii respective, iar timpul de lucru cumulat al acestora reprezintă cel puțin 50% din totalul timpului de lucru al tuturor angajaților secției, atelierului sau structurii respective.</p>		<p>4. La articolul 81, alin. (2), lit. b) se modifică după cum urmează:</p> <p>„b) fără personalitate juridică, cu gestiune proprie, sub formă de secții, ateliere sau alte structuri din cadrul instituțiilor publice ori din cadrul organizațiilor neguvernamentale, care au angajate minimum 3 persoane cu handicap, reprezentând cel puțin 30% din totalul angajaților structurii respective, iar timpul de lucru cumulat al acestora reprezintă cel puțin 50% din totalul timpului de lucru al tuturor angajaților secției, atelierului sau structurii respective.”</p>	<p>Eliminarea posibilității înființării de secții interne de către operatori economici va conduce la crearea de noi locuri de muncă pentru persoane cu dizabilități.</p> <p>Forma actuală a legii a permis unor societăți comerciale cu un număr mai mare de angajați, decât cel minim solicitat pentru a fi autorizate ca unități protejate, să-și creeze secții interne cu 3-4 angajați cu handicap și să vândă pe contracte rezervate, produse și servicii realizate cu zeci sau sute de angajați.</p> <p>Eliminarea acestei prevederi pentru societățile comerciale ar crea premise de a crește numărul de persoane cu handicap angajate în aceste companii. De exemplu, un SRL cu o 100 de salariați, care dorește să se autorizeze ca unitate protejată, ar trebui să aibă angajate cel puțin 30 de</p>

				<p>persoane cu dizabilități, care să cumuleze 50% normă din total salariați. În prezent, e suficient să aibă minim 3 persoane cu handicap angajate în secția creată ca să poată să realizeze cifre de afaceri de milioane de euro, făcând concurență neloială I.I., PFA-urilor și chiar ONG-urilor înființate de persoane cu handicap. Impactul acestor entități este unul negativ în piața economică, pentru că afectează și alte companii clasice, cu obiect de activitate similar și care nu au acces la o piață rezervată, așa cum o au unitățile protejate. Dacă statul nu intervine prin acest proiect de lege, inclusiv Consiliul Concurenței se poate autosesiza, că aceste societăți comerciale cu secții interne organizate sub formă de unități protejate, prin accesul la piețe rezervate, sunt de fapt favorizate de stat, beneficiind de un ajutor de stat mascat pentru creșterea profiturilor. Mai mult decât atât, la nivel național și european sunt demarate campanii de promovare a achizițiilor responsabile social de la unități</p>
--	--	--	--	--

Nr. crt.	Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap	Textul propunerii legislative L424/2024	Amendamente	Observații
				<p>protejate și întreprinderi sociale de inserție, așa cum prevede și art. 56 (Legea 98) și art. 69 (Legea 99) privind achizițiile publice. În situația dată, în care multe societăți comerciale autorizate ca unități protejate nu au un comportament etic și social în piață și utilizează actualul cadru legislativ doar pentru creșterea profiturilor, astfel de campanii nu vor genera impactul scontat, ci mai degrabă vor crea un cadru nefavorabil dezvoltării celor care într-adevăr sunt incluzivi și orientați spre persoana cu dizabilitate.</p> <p>Autor amendament: senator Cristian Bordei</p> <p>Amendament adoptat cu majoritate de voturi</p>

Amendamente RESPINSE

la

Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea art.78 alin (4 indice 3) din Legea nr.448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu completările și modificările ulterioare – L424/2024

Nr. crt.	Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap	Amendamente	Observații
1.	<p>Art.81, alin 1: Unitățile protejate pot fi înființate de orice persoană fizică sau juridică, de drept public sau privat, care angajează persoane cu handicap.</p>	<p>Art.81, alin 1: Unitățile protejate pot fi înființate de orice persoană fizică sau juridică, de drept public sau privat, care angajează persoane cu handicap și care desfășoară activități care nu se încadrează în următoarele clase CAEN: secțiunea G – "Comerț cu ridică și amănuntul"; secțiunea K- "Intermedieri financiare și asigurări"; secțiunea N/cod CAEN 77 – "Activități de închiriere și leasing".</p> <p>(1²) Societățile comerciale reglementate de legea nr. 31/1990 se pot autoriza ca unitate protejată doar dacă dețin marca socială conform Legii 219/2015 privind economia socială.</p>	<p>Pentru a se putea limita intermedierea prin unități protejate autorizate sub formă de leasing sau închiriere, inclusiv de către SRL-uri, consider că unele domenii de activitate trebuie excluse pentru a nu eluda legea.</p> <p>Astfel propun menționarea în mod expres în lege că unitățile protejate nu se pot autoriza pe domenii aferente claselor CAEN:</p> <ul style="list-style-type: none"> • secțiunea G – "Comerț cu ridică și amănuntul" • secțiunea K- "Intermedieri financiare și asigurări" • secțiunea N/cod CAEN 77 – "Activități de închiriere și leasing" <p>Conform datelor publicate de către ANPD la data de 4.07.2024 în Registrul Unităților Protejate Autorizate, în prezent în România sunt autorizate 388 de unități protejate, din care două, au autorizația suspendată. Aceste unități protejate, aveau angajate în 2023 un număr de 2553 de persoane, din care 1664 de persoane, erau cu dizabilități (aprox. 65% din total).</p> <p>În termeni de cifră de afaceri, putem observa că în 2023, valoarea totală realizată de către unitățile protejate autorizate în baza Legii 448/2006, a fost de 122.102.230 Euro, în creștere cu 33% față de 2022 când a fost de aproximativ 91.654.857 Euro.</p> <p>Tot raportat la datele din registru, se poate observa că un număr de 17</p>

Nr. crt.	Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap	Amendamente	Observații
			<p>companii sunt autorizate pe codurile CAEN menționate mai sus, din care 5, au fost autorizate chiar în 2024. Cele 12 unități protejate, care au raportat activitate economică pentru anul 2023, au avut o cifră de afaceri pe Legea 448/2006 de 15.673.031 Euro cu un număr total de 70 de salariați din care 52 cu dizabilitate. Aceste 12 unități protejate, au realizat 13% din cifra de afaceri totală pe 2023 a tuturor unităților protejate, având o pondere de doar 3% a locurilor de muncă create, inclusiv pentru persoane cu dizabilități.</p> <p>Aceste unități protejate, în special cele autorizate ca secție internă a unei asociații sau fundații, intermediază produse și servicii care sunt realizate de către alte entități care nu sunt unități protejate, iar SRL-urile fac această intermediere sub formă de leasing și închiriere produse IT, mașini și chiar produse consumabile, spunându-le clienților că pot deduce integral rata, chiar dacă aceasta include valoarea produsului care nu a fost realizat de către persoana cu dizabilitate din cadrul unității protejate. Iar cifrele de afaceri ale acestor companii arată foarte clar că valoarea dedusă nu este doar aferentă comisionului de leasing sau închiriere, ci include valoarea integrală a produsului.</p> <p>Astfel companii de renume din România, active în domeniul IT, vânzări de autoturisme, mobilier, utilaje, birotică/papetărie și alte echipamente, <u>în loc să angajeze în procent de 4% persoane cu dizabilități</u>, își vând propriile produse prin unitățile protejate autorizate pe bază de contracte de leasing și închiriere, unde clientul plătește la final o sumă mică ca valoare reziduală de sub 1% din valoarea produsului, care nu poate fi dedusă din cota pe dizabilitate. Iar aceste unități protejate, fac o concurență neloială unor companii clasice care</p>

Nr. crt.	Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap	Amendamente	Observații
			<p>vând într-o piață nerezervată unităților protejate și își cresc profiturile profitând de persoana cu dizabilitate.</p> <p>Schimbarea ambalajului sau a etichetei unui produs, nu înseamnă că acesta a fost realizat de către o persoană cu dizabilitate, ci este o intermediere "mascată" care afectează producătorii clasici, care nu mai pot vinde produse în piață, dacă nu au o unitate protejată ca intermediar. De asemenea, afectează unitățile protejate corecte care au servicii și produse realizate unicat sau în serie mică, cu persoane cu handicap cu capacitate redusă de muncă, scopul unității protejate fiind în primul rând de inserție socio-profesională.</p> <p>.....</p> <p>Deținerea mărcii sociale, va obliga SRL-urile care au ales să fie unități protejate, să aibă o misiune socială, să reinvestească 90% din profit pentru scopul social asumat, să asigure un nivel de salarizare de 1:8 și să contribuie în mod direct la inserția socio-profesională a persoanelor cu dizabilități.</p> <p><u>Diferența de valoare adăugată care o va aduce introducerea obligativității ca o unitate protejată de tip SRL sau SA să fie autorizată și ca întreprindere socială de inserție (deține marcă socială) este dată de faptul că aceste tipuri de entități:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Conform art.11 din Legea Economiei Sociale au obligația de a asigura, pentru persoanele angajate, care fac parte din grupul vulnerabil, măsuri

Nr. crt.	Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap	Amendamente	Observații
			<p>de acompaniament care să asigure inserția profesională și socială.</p> <p>2) Măsurile de acompaniament pot fi:</p> <p>a) informare și consiliere profesională;</p> <p>b) acces la formare profesională;</p> <p>c) îndrumare pe parcursul procesului de integrare socioprofesională;</p> <p>d) adaptarea și accesibilizarea locului de muncă la capacitatea persoanei;</p> <p>e) alte măsuri de acompaniament care să asigure inserția profesională și socială.</p> <p>3) În vederea asigurării măsurilor de acompaniament, întreprinderile sociale de inserție colaborează cu serviciile publice de asistență socială de la nivel județean și local, agențiile de ocupare, centrele de furnizare de servicii integrate de asistență medicală, psihologică și socială pentru consumatorii și consumatorii de droguri dependenți, cu specialiști în domenii precum psihologie, asistență socială, adicții, pedagogie, formare profesională, ocupare, medicină, medicina muncii, economie socială.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Conform art.4. din Legea Economiei Sociale aceste întreprinderi sociale: <ul style="list-style-type: none"> a) acționează în scop social și/sau în interesul general al comunității; b) alocă minimum 90% din profitul/excedentul realizat scopului social și rezervei statutare;

Nr. crt.	Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap	Amendamente	Observații
			<p>c) se obligă să transmită bunurile rămase în urma lichidării către una sau mai multe întreprinderi sociale;</p> <p>d) aplică principiul echității sociale față de angajați și administratori asigurând niveluri de salarizare/remunerare echitabile, între care nu pot exista diferențe care să depășească raportul de 1 la 8.</p> <hr/> <ul style="list-style-type: none"> ● Conform art.13, punctul 2 din Legea Economiei Sociale, întreprinderile sociale de inserție, au următoarele obligații: <hr/> <p>a) de a comunica agenției de ocupare orice modificări ale actelor de înființare sau constitutive, precum și rapoartele de activitate și situațiile financiare anuale; compartimentul județean pentru economie socială are obligația să asigure consultarea acestor documente de către orice persoană interesată;</p> <p>b) de a publica, în extras, în termen de 3 luni de la încheierea anului calendaristic, raportul social anual privind activitatea desfășurată și situațiile financiare anuale în Registrul unic de evidență a întreprinderilor sociale, prevăzut la art. 27.</p> <hr/> <ul style="list-style-type: none"> ● Conform art.13, punctul 3 și 4 din Legea Economiei Sociale, este reglementată și verificarea acestora în teritoriu de către AJOFM-uri: <hr/> <p>(3) Întreprinderile sociale de inserție se supun controlului cu privire la</p>

Nr. crt.	Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap	Amendamente	Observații
			<p>respectarea condițiilor legale de desfășurare a activității, pentru a se verifica respectarea condițiilor care au stat la baza eliberării mărcii sociale.</p> <p>(4) Controalele prevăzute la alin. (3) se realizează de către organele de control ale Ministerului Muncii și Solidarității Sociale, precum și de organele de control ale instituțiilor subordonate sau aflate sub autoritatea acestuia.</p> <hr/> <p>Pentru a nu afecta activitatea unităților protejate organizate ca întreprinderi individuale, PFA-uri sau ONG-uri, propunem ca ele să rămână o excepție de la această cerință pe care o propunem introdusă în lege. Doar societățile comerciale, ar trebui să îndeplinească această cerință, ele fiind entități generatoare de profit și care nu au neapărat o misiune socială și de inserție socio-profesională. Întreprinderile individuale și PFA-urile sunt deținute de persoane cu handicap, iar această reglementare pentru societăți comerciale, le va crea un avantaj competitiv care să acopere capacitatea de muncă uneori redusă a acestor persoane. ONG-urile prin modul lor de funcționare conform legislației, sunt cu caracter non-profit și au o misiune socială asumată încă de la înființare. Menționăm faptul, că în momentul de față, există cel puțin 10 unități protejate autorizate de tip societate comercială care au autorizație și de întreprindere socială de inserție, adică dețin marcă socială.</p>

Nr. crt.	Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap	Amendamente	Observații
			<p>Introducerea acestei prevederi in legislație, va obliga societățile comerciale să reinvestească 90% din profit pentru atingerea misiunii sociale de integrare socio-profesională a persoanelor cu dizabilități. În acest sens, unitățile protejate vor crea și alte locuri de muncă pentru consilieri de inserție și orientare profesională, experți mediere și plasare pe piața muncii, psihologi și alt personal de suport care într-adevăr să sprijine persoana cu handicap cu un pachet integrat de servicii, care să-i crească capacitatea profesională și independența financiară. Astfel, vor fi evitate situațiile de abuz, cum au existat în cazul serviciilor de îngrijire a persoane vârstnice și cu handicap. Menționăm faptul, că actualul guvern, plecând tot de la principiile enunțate mai sus, a propus la rândul său, ca societățile comerciale care furnizează servicii sociale de îngrijire vârstnici să fie autorizate ca întreprinderi sociale. De asemenea, obligarea menținerii unui raport de salarizare de 1:8 va conduce la remunerarea mai bună a persoanelor cu handicap, atunci când unitatea protejată este profitabilă. În acest moment, profitul merge integral la acționari, iar persoanele cu handicap, în cele mai multe situații sunt plătite cu un salariu minim pe economie așa cum rezultă și din studiul european realizat de către ENSIE.</p> <p>Autor amendament: senator Cristian Bordei</p> <p>Amendament respins cu majoritate de voturi</p>